

ร่างรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์
ชุดโครงการประเมินสถานภาพการศึกษา

เอกสารหมายเลข 9

โบราณคดี

รัศมี ชูทรงเดช

เอกสารประกอบการประชุม

เสนอผลการวิจัยชุดโครงการประเมินสถานภาพการศึกษา

จัดโดย สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

วันที่ 18-19 มิถุนายน 2541

ณ ห้องประชุมอาคารสถาบัน 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่างรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์
ชุดโครงการประเมินสถานภาพไทยศึกษา

เอกสารหมายเลข 9

โบราณคดี

รัศมี ชูทรงเดช

เอกสารประกอบการประชุม

เสนอผลการวิจัยชุดโครงการประเมินสถานภาพไทยศึกษา

จัดโดย สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

วันที่ 18-19 มิถุนายน 2541

ณ ห้องประชุมอาคารสถาบัน 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายงานผลการวิจัย
โครงการประมวลองค์ความรู้
เรื่อง

การประเมินสถานภาพไทยศึกษา: ด้านโบราณคดี

โดย

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

รัศมี ชูทรงเดช
ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้วิจัย

อมรา ศรีสุชาติ
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 10
กรมศิลปากร

ผู้ช่วยนักวิจัย

ดวงกมล อัครวาศ
ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี
มหาวิทยาลัย ศิลปากร

เสนอต่อ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

30 เมษายน 2541

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ชื่อโครงการ	โครงการประเมินสถานภาพไทศึกษา ด้านโบราณคดี
หัวหน้าโครงการ	อาจารย์ ดร. รัตมิ ชูทรงเดช ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้วิจัย	อาจารย์อมรา ศรีสุชาติ สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 10 สงขลา กรมศิลปากร
แหล่งทุน	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
วัตถุประสงค์	1. เพื่อประมวลบรรณานุกรมข้อมูลที่มีเนื้อหาโบราณคดีเกี่ยวกับ ไทศึกษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ 2. เพื่อรวบรวมหลักฐานทางโบราณคดีที่ปรากฏในเอกสารการค้นคว้า วิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับไทศึกษา 3. เพื่อประมวลบรรณนิทัศน์ตามบรรณานุกรมข้อที่ 1 4. เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลและประเมินสถานภาพงานโบราณคดีที่เกี่ยว กับไทศึกษา

ระยะเวลาในการดำเนินงาน 1 ปี (มีนาคม 2540-2541)

ขอบเขตการวิจัย

จากการวินิจฉัยข้อมูลโบราณคดี เพื่อนำไปสู่การประเมินสถานภาพไทศึกษา
ด้านโบราณคดีนั้น คณะผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษา 4 เขตพื้นที่ ประกอบด้วย
เขตที่ 1 หมายถึงเขตประเทศไทยปัจจุบัน เขตที่ 2 หมายถึง เขตภูมิศาสตร์ภาษาไท
เขตที่ 3 หมายถึง เขตใต้ประเทศไทยลงไปจนถึงกลุ่มเกาะในมาเลเซีย อินโดนีเซีย
บรูไน ฟิลิปปินส์ และ เขตที่ 4 หมายถึง เขตตอนบนที่ติดต่อกับประเทศไทยปัจจุบัน
และกับเขตภูมิศาสตร์ภาษาไท ได้แก่ จีน เวียดนาม ลาว กัมพูชา พม่า

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. สืบรวจเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามขอบเขตที่กำหนด
2. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้จากเอกสารข้างต้น
3. ทำบรรณนิทัศน์ของเอกสารที่ประมวล
4. จำแนกข้อมูลตามข้อสรุปในบรรณนิทัศน์ โดยถือหลักการจำแนกตามเขต
พื้นที่ ๔ เขต ตามขอบเขตที่กำหนดและตามกลุ่มข้อมูล จัดทำตารางแจกแจงข้อมูล
ตามหลักฐานป่งชี้และขอบเขตพื้นที่ของแหล่งอ้างอิงพร้อมแผนที่ และวิเคราะห์ตี
ความตามตารางแจกแจงข้อมูล
5. สังเคราะห์หลักฐานและแนวความคิดที่ได้จากข้อมูล
6. ประเมินผลการสังเคราะห์

7. สรุปผลการประเมินสถานภาพองค์ความรู้ด้านโบราณคดีและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการประเมิน

จากบรรดาเอกสารงานวิจัยที่นำมาประเมินทั้งหมดรวมทั้งสิ้น 190 รายการนั้น พบว่า หลักฐานโบราณคดีที่งานวิจัยเหล่านี้นำมาใช้อ้างอิงเพื่อวิเคราะห์ตีความให้ความหมายต่อเรื่องไทศึกษา ประกอบด้วย (1) ซากดินเผาจากโครงกระดูกแบบมองโกลอยด์ (ไต) (2) รูปแบบการฝังศพในหม้อ/ไห (3) พิธีกรรมการขุดฟันและถอนฟันหน้า (4) ขวานหินขัดแบบมีปาก (5) หม้อสามขา (6) ลวดลายแบบสำนุนท์-คาลานายบนภาชนะดินเผาและเครื่องประดับสำริด (7) ศิลปะถ้ำ (8) กลองมโหระทึกสำริด (9) หินทุบเปลือกไม้เพื่อทำผ้า (10) การปลูกข้าว (11) ตุ่มหูแบบลิง-ลิง-โอ

จากการใช้หลักฐานโบราณคดีข้างต้น นำไปสู่การเสนอแนวคิดทฤษฎีเรื่องไทศึกษา ในด้านพลวัตวัฒนธรรมในเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต 4 แนวคิดทฤษฎี ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการแพร่กระจายวัฒนธรรม และประชากรเนื่องมาจากการอพยพเคลื่อนย้ายจากเหนือลงใต้ ในภาพรวมและเฉพาะบางส่วนของพื้นที่ทั้ง ๔ เขต

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการแพร่กระจายวัฒนธรรมและประชากรเนื่องมาจากการอพยพเคลื่อนย้ายจากตะวันตกไปตะวันออกในภาพรวมของพื้นที่ทั้ง 4 เขต

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปะทะสังสรรค์ทางวัฒนธรรมระหว่างภาคพื้นทวีปและหมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการเคลื่อนไหวสลับซับซ้อนกันไปมาระหว่างการให้และรับ ไม่มีเขตพื้นที่ใดผูกขาดการเป็นผู้ให้และผู้รับเพียงอย่างเดียว

4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างสรรค์วัฒนธรรมขึ้นเองของกลุ่มชนที่ถือกำเนิดบนดินแดนในเขตพื้นที่นั้น ๆ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์แล้วสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ผลการประเมินงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ขาดการใช้หลักฐานโบราณคดีทุกประเภท กล่าวคือมักใช้หลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเพียง 2-3 ประเภททำให้เกิดความไม่ชัดเจนในการตีความหมายและวินิจฉัย ความสัมพันธ์ในการใช้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 กับเขตพื้นที่ 2 ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมาย ยังมีน้อยเกินไป นอกจากนี้แล้ว ยังไม่มีงานวิจัยใดที่ใช้หลักฐานทางโบราณคดีในส่วนที่เป็นหลักฐานทางโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เรื่องราวความสัมพันธ์กับเรื่องไทศึกษาในเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต แต่อย่างใด

Executive Summary

Project Title	Current Research Status of Archaeology on Tai Studies
Principle Investigator	Dr. Rasmi Shoocongdej Department of Archaeology, Faculty of Archaeology Silpakorn University, Bangkok
Researcher	Amara Srisuchat The Tenth Regional Office of Archaeology and Museum, Fine Arts Department, Songkha
Funding Source	The Thailand Research Fund (TRF)

Objectives

1. To synthesize the bibliographies on Archaeology relating to Tai studies
2. To collect archaeological evidence on Tai Studies in the existing documentary records
3. To synthesize annotated bibliography
4. To examine and evaluate current research status of archaeology on Tai studies

Research Period 1 year (March 1997-98)

Research Area

Four major areas are covered as follows: area one is a present-day Thailand; area two is the Tai language distribution; area three is the southern part of Thailand to Malaysia, Indonesia, Brunei, and Philippines; and area four is the northern area of Thailand from northern China to Vietnam, Cambodia and Burma.

Research Methodology

- 1) To survey literature on archaeology relating to Tai Studies
- 2) To classify documentary sources
- 3) To annotate bibliographies
- 4) To classify and analyze archaeological data in frequency tables
- 5) To synthesize archaeological evidence and the theoretical frameworks
- 6) To examine validity of the use of archaeological record and the proposed theoretical frameworks

- 7) To conclude and provide suggestions for future research

Results

Based on 190 references, eleven types of archaeological evidence are often utilized by scholars as following: (1) Southern Mongoloid skeletal remain; (2) Jar burial; (3) Teeth deformation; (4) Shoulder adzes; (5) Tripod pottery; (6) Sahyuhn-Kalanay style; (7) Rock art; (8) Bronze kettle drum; (9) Bark cloth beater; (10) Rice cultivation; (11) Ling-ling-O earring.

Four majors theoretical frameworks are proposed by using the mentioned archaeological evidence.

- 1) diffusion and migration from north to south
- 2) diffusion and migration from west to east
- 3) dynamic interaction between people in mainland and island Southeast Asia
- 4) an internal development

In sum, most of previous research are commonly used a few archaeological evidence in their proposed hypotheses. In general, only one or three types of evidence are employed which often cause ambiguous interpretations and make it difficult to evaluate thoroughly. Furthermore, none of historical evidence are applied by archaeologists.

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	i
Exclusive summary	iii
บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
บทที่ 1 ประมวลความรู้และประเมินสถานภาพแนวคิดทฤษฎี	4
บทที่ 2 การสังเคราะห์หลักฐานทางโบราณคดี	15
บทที่ 3 ผลการสังเคราะห์หลักฐานทางโบราณคดี	35
บทที่ 4 ประเมินกระบวนการทัศน์ภาพรวมไทยศึกษา ด้านโบราณคดี	55
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	60
กิตติกรรมประกาศ	63
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	69

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน ความรู้เกี่ยวกับไทศึกษา ที่ปรากฏในบทความงานวิจัย/ข้อเขียนต่าง ๆ ส่วนใหญ่มักเป็นข้อมูลทางด้านใดด้านหนึ่งไม่ว่าจะเป็นภาษาศาสตร์ ชาดิพันธุวิทยา มานุษยวิทยา ฯลฯ โดยไม่มีการสังเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน ทำให้ขาดการสร้างภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับชนชาติ/วัฒนธรรมไท ซึ่งสัมพันธ์กับอดีตหรือภูมิหลังของประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของประเทศไทยเราเป็นอย่างมาก

จากเอกสาร/งานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องไทศึกษาส่วนหนึ่งแสดงให้เห็นว่า อดีตหรือภูมิหลังของกลุ่มชนชาติไท หรือกลุ่มชนที่พูดภาษาไท ไม่ว่าจะอยู่ในเขตหรือนอกเขต ภูมิศาสตร์ภาษาไท มีความสำคัญต่อความเข้าใจแก่นแท้ที่เป็นเอกลักษณ์ ตลอดจนการคลี่คลายทางวัฒนธรรมและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปรับเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของ “ไท” ในปัจจุบัน มีงานเขียน/งานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ใช้หลักฐานทางโบราณคดีมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ตีความเรื่องราวจนกระทั่งถึงการเสนอแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ “ไท” ในสาขาอื่น ๆ โดยที่ยังไม่เคยมีการสังเคราะห์หรือประเมินการใช้หลักฐานโบราณคดีในงานนั้นๆแต่อย่างใด ทำให้เกิดข้อสงสัยว่า แนวคิดทฤษฎีเหล่านั้นตั้งอยู่บนสมมติฐานที่น่าเชื่อถือ หรือได้วิเคราะห์วินิจฉัยอย่างชัดเจนหรือไม่ อย่างไร

ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการประเมินสถานภาพไทศึกษาด้านโบราณคดี โดยการนำงานเขียนงานวิจัยที่ผ่านมาที่ใช้ข้อมูลโบราณคดีในการสร้างเรื่องหรือแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับไทศึกษามาสังเคราะห์และประเมินผลเพื่อทราบสถานภาพแห่งองค์ความรู้ที่ชัดเจนในด้านนี้ ซึ่งจะเป็พื้นฐานในการนำไปใช้สังเคราะห์กับองค์ความรู้สาขาอื่นๆ ต่อไปและจะทำให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ชัดเจนในเรื่องไทศึกษา และเป็นพื้นฐานในการวิจัยเรื่องนี้ต่อไปในอนาคต

I. วัตถุประสงค์

1. เพื่อประมวลบรรณานุกรมข้อมูลที่มีเนื้อหาโบราณคดีเกี่ยวกับ “ไทศึกษา” ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
2. เพื่อรวบรวมหลักฐานทางโบราณคดีที่ปรากฏในเอกสารการค้นคว้าวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องไทศึกษา
3. เพื่อประมวลบรรณนิทัศน์ตามบรรณานุกรมข้อที่ ๑
4. เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลและประเมินสถานภาพงานโบราณคดี ที่เกี่ยวกับเรื่องไทศึกษา

II. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่างานโบราณคดีเรื่องใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “ไท” บ้าง และที่มีอยู่นั้นเรื่องใด มี หรือ ขาด เนื้อหาด้านใด ไม่ว่าจะเป็นแนวคิด ระเบียบวิธี ซึ่งเหล่านี้จะเป็นแนวทางต่อการวางแผนงานวิจัยทางโบราณคดีเรื่อง “ไท” อย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนในอนาคต
2. ทำให้ทราบว่า ในบรรดางานที่มี อยู่ งานใดบ้างที่ให้ความรู้ทางโบราณคดีเรื่องไท ได้ อย่างเพียงพอที่จะนำไปใช้เชื่อมโยงกับข้อมูลการวิจัยเรื่อง “ไท” ในสาขาวิชาอื่นๆ ซึ่งจะทำให้ความรู้ความเข้าใจเรื่อง “ไท” บางแง่มุมที่กระจ่างชัดขึ้นหรือให้ความหมายในภาพรวม
3. ได้ฐานข้อมูลส่วนหนึ่งที่สามารถนำไปใช้สำหรับการศึกษาด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมเรื่องอื่นๆ ได้
4. สามารถนำแนวทางการศึกษาวิจัยลักษณะนี้ไปใช้เป็นแบบอย่างในการศึกษาสถานภาพโบราณคดีด้านอื่นๆ ซึ่งจะยังผลให้เกิดการจัดระเบียบการวิจัยทางโบราณคดี เช่นเดียวกับสาขาอื่นๆ ในอนาคต

III. ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษางานโบราณคดีเกี่ยวกับไท ที่เป็นองค์ความรู้จากเอกสารในภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ จากสิ่งพิมพ์ที่ค้นคว้าได้ในปีพิมพ์ที่เก่าแก่ที่สุด จนกระทั่งถึงกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2541 หรือ February 1998
2. ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตพื้นที่ใน 4 เขต ดังนี้ (แผนที่ 1)
 - 2.1 เขตที่ 1 หมายถึง เขตประเทศไทยปัจจุบัน
 - 2.2 เขตที่ 2 หมายถึง เขตภูมิศาสตร์ภาษาไทย (ถือตามแผนที่ร่วมของโครงการประมวลองค์ความรู้เรื่องการประเมินสถานภาพไทศึกษา—แผนที่ 2)
 - 2.3 เขตที่ 3 หมายถึง เขตใต้ประเทศไทยลงไปจนถึงกลุ่มเกาะในมาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน ฟิลิปปินส์
 - 2.4 เขตที่ 4 หมายถึง เขตตอนบนที่ติดต่อกับประเทศไทยปัจจุบันและกับเขตภูมิศาสตร์ภาษาไทย ได้แก่ จีน เวียดนาม ลาว กัมพูชา พม่า (เมียนมาร์)
3. ศึกษาข้อมูล ที่เป็นทั้งเอกสารและวัตถุหลักฐานทางโบราณคดี ที่ปรากฏในเขตพื้นที่ทั้ง 4 ข้างต้น โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มข้อมูล ดังนี้
 - 3.1 กลุ่มข้อมูลที่ 1 หรือ ข้อมูลปฐมภูมิ (data) หมายถึง วัตถุหลักฐานและที่ปรากฏในเอกสารงานวิจัยผลต่อวัตถุหลักฐานและแหล่งโบราณคดีที่ได้จากการปฏิบัติงานโบราณคดี ตามระเบียบวิธีวิจัยทางโบราณคดีจนมีผลเป็นที่สุด เช่น การวิเคราะห์/การกำหนดอายุ ที่แสดงความหมาย/เรื่องราวในตัวเอง ก่อนการนำไปใช้ตีความหรือแปลความหมาย เหตุการณ์/เรื่องราวทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม

3.2 กลุ่มข้อมูลที่ 2 (generative synthesis) หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลกลุ่มที่ 1 แล้วนำมาแปลความหมายเชื่อมโยงสัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต แสดงความหมายโดยทั่วไปไม่จำเพาะเจาะจง

3.3 กลุ่มข้อมูลที่ 3 (specific synthesis) หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลกลุ่มที่ 1 และ 2 ซึ่งให้ความหมายต่อการศึกษาเรื่องไทศึกษาโดยตรง

IV. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. สืบรวจเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามขอบเขตที่กำหนด
2. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้จากเอกสารข้างต้น
3. ทำบรรณนิทัศน์ของเอกสารที่ประมวล
4. จำแนกข้อมูลตามข้อสรุปในบรรณนิทัศน์ โดยถือหลักการจำแนกตามเขตพื้นที่ ๔ เขต ตามขอบเขตที่กำหนดและตามกลุ่มข้อมูล
5. จัดทำตารางแจกแจงข้อมูลตามหลักฐานบ่งชี้และขอบเขตพื้นที่ของแหล่งอ้างอิงพร้อมแผนที่
6. วิเคราะห์ตีความตามตารางแจกแจงข้อมูล
7. สังเคราะห์หลักฐานและแนวความคิดที่ได้จากข้อมูล
8. ประเมินผลการสังเคราะห์
9. สรุปผลการประเมินสถานภาพองค์ความรู้ด้านโบราณคดีและข้อเสนอแนะ

V. แหล่งข้อมูล

1. ห้องสมุดส่วนบุคคลของรัศมี ชูทรงเดช/อมรา ศรีสุชาติ
2. หอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร
3. หอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. หอสมุดมหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
5. หอสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น
6. ห้องสมุดสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร
7. ห้องสมุดสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. หอสมุดมหาวิทยาลัยมิชิแกน แอนนาเบอร์ ประเทศสหรัฐอเมริกา
9. เอกสารจากคณะกรรมการประมวลองค์ความรู้เรื่องการประเมินสถานภาพไทศึกษา

VI. ระยะเวลาดำเนินการ

มีนาคม 2540 - มีนาคม 2541

บทที่ 1

ประมวลความรู้และประเมินสถานภาพแนวคิดทฤษฎี

ผลการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องงานโบราณคดีที่สัมพันธ์กับเรื่อง “ไท” ในขอบเขตพื้นที่ 4 เขตและกลุ่มข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม จำนวน 190 รายการ ตามปรากฏชื่อและรายละเอียดในบรรณานุกรม แบ่งตามประเภทเอกสาร ดังนี้

งานวิจัย 10 เล่ม

หนังสือ 64 เล่ม

บทความและหนังสือในวารสาร 105 บท

เป็นเอกสารภาษาไทย จำนวน 117 รายการ

เป็นเอกสารภาษาอังกฤษ จำนวน 73 รายการ

นอกจากการทำบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์แล้วกลุ่มข้อมูลที่ 1 ซึ่งเป็นหลักฐานโบราณคดีประเภทต่าง ๆ ที่ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ตีความหมายที่ปรากฏในกลุ่มข้อมูลที่ 2 และ 3 ที่เกี่ยวกับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขตนั้นได้นำมาแจกแจงใน ตารางเปรียบเทียบแสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

หลักฐานที่ใช้ในกลุ่มข้อมูลที่ 1 ประกอบด้วย

1. ชาติพันธุ์จากโครงกระดูกแบบมองโกลอยด์ (ไต)
2. รูปแบบของการฝังศพในหม้อ/ไห (Jar burial)
3. พิธีกรรมการขัดฝนพื้นหน้า
4. ขวานหินขัดแบบมีป้า (Shoulder adze/axe)
5. หม้อสามขา (Tripod pottery)
6. ลวดลายแบบสำหูนห้ศาลานายบนภาชนะดินเผาและเครื่องประดับสำริด
7. ศิลปะถ้ำ (ภาพลงสี/ภาพสลักที่มีเรื่องราวรูปลักษณะคล้ายคลึงกัน) (Rock art)
8. กลองมโหระทึกสำริด (Bronze kettle drum)
9. หินทุบเปลือกไม้เพื่อทำผ้า (Bark cloth beater)
10. การปลูกข้าว (Rice cultivation)
11. ตุ้มหูแบบลิง - ลิง - โอ (Ling-ling-O earrings)

จากการประเมินพบว่า เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “ไท” ได้นำหลักฐานทั้ง 10 ประเภท (กลุ่มข้อมูลที่ 1) มาใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงต่อการสร้างแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาพรวมในเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต (กลุ่มข้อมูลที่ 2) และเฉพาะเจาะจงในเขตพื้นที่เขตภูมิศาสตร์ภาษาไทย (กลุ่มข้อมูลที่ 3) แนวคิด - ทฤษฎีต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎี

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการแพร่กระจายวัฒนธรรมและประชากร (diffusionism) อันเนื่องมาจาก การอพยพเคลื่อนย้ายจากเหนือลงใต้ ได้แก่

1.1 โรเบิร์ต ฟาน ไฮน์ เกลดึร์น (Robert von Heine Geldern) ชาวออสเตรียน ในผลงานเรื่อง Voegesschuchtliche Grundlagen der Kolonialindischen Kunst. ตีพิมพ์ในปี คริสตศักราช 1934

สาระสังเขปของแนวคิด การเคลื่อนย้ายและอพยพของคนจากประเทศจีนมี 2 ทางคือจากจีนไปทางทะเลไปสู่หมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจากมองโกลสู่อินโดจีน และหมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 (data) ประกอบด้วยหลักฐานที่เป็น ขวานหินมีบา ขวานหินแบบโค้ง ขวานหินแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า

วิธีการศึกษา การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของโบราณวัตถุประเภทขวานหินขัด ที่ได้จากการสำรวจและขุดค้นเป็นหลัก

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายโดยทั่วไป ถึงความสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ทั้ง ๔ เขต ซึ่งจัดเป็น กลุ่มข้อมูลที่ 2 (generative synthesis)

1.2 ปีเตอร์ เบลล์วูด (Peter Bellwood) ชาวอังกฤษ ในผลงานเรื่อง Prehistory of the Indo - Malaysian Archipelago ตีพิมพ์ปีคริสตศักราช 1985 และ 1992

สาระสังเขปของแนวคิด เสนอว่าจุดกำเนิดภาษาออสโตรนีเซียนน่าจะอยู่บริเวณตะวันออกเฉียงใต้ของจีนและไต้หวัน การแพร่กระจายของภาษาตระกูลออสโตรนีเซียนไปสู่หมู่เกาะแปซิฟิก เกิดจากการเคลื่อนย้ายของกลุ่มชนขนาดเล็ก ซึ่งปลูกข้าวเจ้าเป็นผลิตผลหลัก ในลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไปและเข้าครอบครองพื้นที่ผ่านทางไต้หวัน สู่หมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และหมู่เกาะแปซิฟิก เมื่อประมาณ 4000 ปีมาแล้ว

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 (data) คือ หลักฐานที่เป็นชาติพันธุ์จากโครงกระดูกแบบมองโกลอยด์ใต้ ลวดลายแบบสำหูนันคาลานายบนภาชนะดินเผา การปลูกข้าว

วิธีการศึกษา ใช้วิธีการศึกษาด้านประวัติภาษาศาสตร์ของตระกูลออสโตรนีเซียน ด้านมานุษยวิทยากายภาพ การศึกษาเปรียบเทียบโบราณวัตถุโดยเฉพาะรูปแบบและลวดลายบนภาชนะดินเผา และหลักฐานประเภทนิเวศน์วัตถุ (ข้าว)

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายโดยทั่วไปถึงความสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต ซึ่งจัดเป็น กลุ่มข้อมูลที่ 2 (generative synthesis)

1.3 **ชาร์ลส์ ไฮแอม (Charles Higham)** ชาวอังกฤษ ในผลงานเรื่อง *The Archaeology of Mainland Southeast Asia* ตีพิมพ์ปีคริสต์ศักราช 1994 และ *Brone Age of Southeast Asia* ตีพิมพ์ปีคริสต์ศักราช 1996

สาระสังเขปของแนวคิด เสนอว่าตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติกเป็นภาษาดั้งเดิมของคนก่อนประวัติศาสตร์ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยการกระจายตัวของกลุ่มชนที่พูดในตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติกนี้เป็นชาวนาที่ปลูกข้าวเจ้าเป็นหลัก และเคยอาศัยอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง กลุ่มชนนี้ขยายตัวมาบริเวณลุ่มแม่น้ำแดง ชายฝั่งภาคกลางของประเทศเวียดนาม ลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่างและตอนกลาง และภาคกลางของประเทศไทย กลุ่มชนเหล่านี้นำเอาความรู้เทคโนโลยีเกษตรกรรมการปลูกข้าวและการทำเครื่องมือโลหะมาเมื่อประมาณ 3000 ปีมาแล้ว

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 (data) ประกอบด้วยหลักฐานที่เป็น ลวดลายแบบสำหูนห์
• คาลานายบนภาชนะดินเผาและเครื่องประดับสำริด กลองมโหระทึกสำริด การปลูกข้าว

วิธีการศึกษา ใช้วิธีการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ภาษาศาสตร์ของตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก ด้านมานุษยวิทยากายภาพ การศึกษาเปรียบเทียบโบราณวัตถุโดยเฉพาะรูปแบบและลวดลายบนภาชนะดินเผา เครื่องมือเครื่องใช้สำริด และใช้หลักฐานประเภทนิเวศน์วัตถุ (ข้าว)

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายโดยทั่วไปถึงความสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต
ซึ่งจัดเป็น **กลุ่มข้อมูลที่ 2 (generative synthesis)**

1.4 **ยอร์ช เซแดส (George Coedes)** ชาวฝรั่งเศส ในผลงานเรื่อง *Les Peuples de la Peninsule Indochinoise* ตีพิมพ์ปีคริสต์ศักราช 1962

สาระสังเขปของแนวคิด คนเผ่ามองโกลจากตอนบนเข้มารุกรานพวกออสโตรนีเซีย ออสโตรนีเซียอพยพถอยลงไปทางใต้ สู่หมู่เกาะอินโดนีเซีย

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 (data) คือ หลักฐานที่เป็นเครื่องมือหินกะเทาะแบบโฮบินเนียน ขวานหินขัดรูปสี่เหลี่ยม และภาษาไทยสำเนียงเก่าๆ

วิธีการศึกษา โดยการศึกษาเปรียบเทียบโบราณวัตถุประเภทเครื่องมือหินกะเทาะ ขวานหินขัด และภาษาไทยสำเนียงเก่าๆ ที่ใช้อยู่ในจีนตอนใต้ มีความใกล้เคียงกับภาษาอินโดนีเซียน

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายเฉพาะเจาะจงความสัมพันธ์ของเขตพื้นที่ 1,2 กับเขตพื้นที่ 3,4 จัดเป็น **กลุ่มข้อมูลที่ 3 (specific synthesis)**

1.5 **ชิน อยู่ดี** ในผลงานเรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย ตีพิมพ์ปีพุทธศักราช 2510(ค.ศ.1967) และอดีต : รวมเรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์ ตีพิมพ์ปีพุทธศักราช 2517 (ค.ศ. 1974)

สารสังเขปของแนวคิด เสนอว่า

1) มีคนก่อนประวัติศาสตร์หลายพวกอาศัยอยู่ในประเทศไทยปัจจุบันตั้งแต่ ก่อนพ.ศ. 1000 บางกลุ่มก็สืบต่อมาเป็นคนไทยปัจจุบัน

2) มีการอพยพของคนจากประเทศไทยสู่มาเลเซียเมื่อประมาณ 4000 ปี มาแล้ว

3) คนในยุคโลหะ (3000-2500 ปีมาแล้ว) อพยพจากแม่น้ำโขงมาสู่ประเทศไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ สู่ภาคกลางและใต้

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 (data) คือ หลักฐานที่เป็น เครื่องมือหินกะเทาะ ขวานหินขัด คัมพูแบบลึง ลึง โอ

วิธีการศึกษา การศึกษาเปรียบเทียบโบราณวัตถุที่พบจากการสำรวจและการ ขุดค้นในประเทศไทย กับจีน และประเทศอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

โดยสังเคราะห์ให้ความหมาย เฉพาะเจาะจงความสัมพันธ์ของเขตพื้นที่ ๑ กับ เขตพื้นที่อื่นๆ จัดเป็นกลุ่มข้อมูลที่ 3 (specific synthesis)

1.6 โรเจอร์ ดัฟฟี (Roger Duff) ในผลงานเรื่อง Stone Adzes of Southeast Asia ตีพิมพ์ปีคริสต์ศักราช 1970

สารสังเขปของแนวคิด ได้รับอิทธิพลทางความคิดเรื่องการแพร่กระจายทาง วัฒนธรรม (Diffusion) จาก โรเบิร์ต ฟาน ไฮน์ เกลเดิร์น โดยเสนอว่าการแพร่กระจายของ ขวานหินขัดแบบ Melanesoid ประกอบด้วยขวานหินมีปากและขวานหินขัดแบบจงอยปากนก มา สู่ประเทศไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีต้นกำเนิดจากวัฒนธรรมลุงชาน (Lungshan) ใน จีน แสดงว่าคนเชื้อสายเมลานีเซียน กำเนิดจากจีนแล้วแพร่กระจายลงมาในแถบนี้ ตั้งแต่สมัย หินใหม่ (4000-3000 ปีมาแล้ว)

โรเจอร์ ดัฟฟี ค่อนข้างจะเชื่อว่า คนบนผืนแผ่นดินไทยและในเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้ รวมทั้งในจีนบางส่วนเป็นพวกเมลานีเซียน

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 คือ ขวานหินขัดแบบขวานหินมีปากและขวานหินขัดแบบ จงอยปากนก

วิธีการศึกษา ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของขวานหินขัด ที่พบในประเทศไทย และแหล่งต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีน หมู่เกาะโปลินีเซียที่อยู่ในพิภพภคสถาน แห่งชาติต่างๆ และที่พบจากการสำรวจ-ขุดค้นทางโบราณคดีในแหล่งโบราณคดีต่างๆ

โดยสังเคราะห์ให้ความหมาย เฉพาะเจาะจงความสัมพันธ์ของเขตพื้นที่ 1, 2, 3, 4 จัดเป็น กลุ่มข้อมูลที่ ๓ (specific synthesis) การวิเคราะห์ตีความอาศัยการจำแนกทาง ชาติพันธุ์วิทยาเข้ามากำหนดเรียบรูปแบบขวานหินขัด เช่น

Melanesian : Melanesoid Characteristic, Melanesoid type

Malays : Malaysian Beaked adzes

1.7 เปีย เซอเรนเซน (Per Sorensen) ชาวเดนมาร์ก ผลงานเรื่อง The

Neolithic Cultures of Thailand (and North Malaysia) and Their Lungshanoid Relationship
ตีพิมพ์ปี คริสตศักราช 1972 และ **Archaeological Excavations in Thailand of Heger Type 1**
: Some Observation ตีพิมพ์ปีคริสตศักราช 1990

สาระสังเขปของแนวคิด

1. คนเชื้อชาติมองโกลอยด์ในวัฒนธรรมลุ่มชานนอยด์ ซึ่งรู้จักการปลูกข้าว

อาศัยอยู่ตอนเหนือของจีน ชุมชนขยายตัวและเคลื่อนย้ายมาทางจีนตอนใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านมาทางแม่น้ำอิรวดีและเข้าสู่ทางตะวันตกของไทย (แหล่งโบราณคดีบ้านเก่า) แล้วเข้ามาแทนที่ชนพื้นเมืองดั้งเดิม (Earlier Oceanic Negroid Type of "Hoabinhian")

2. วัฒนธรรมกลองมโหระทึกสำริดและโลหะรูปเรือ แสดงการติดต่อสัมพันธ์

จากกลุ่มหมู่เกาะมาสู่ภาคพื้นทวีปของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (บอร์เนียวสู่ภาคพื้นทวีป) ได้พอๆ กับการอพยพแพร่กระจายวัฒนธรรมจากตอนเหนือของภาคพื้นทวีปของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปสู่ตอนล่างจนถึงหมู่เกาะ

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประกอบด้วย หม้อสามขา กลองมโหระทึกสำริด

วิธีการศึกษา การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของโบราณวัตถุที่พบจากการขุดค้นในไทยของผู้เขียน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับจีน

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายเฉพาะเจาะจงความสัมพันธ์ของเขตพื้นที่ 1 กับ

เขตพื้นที่อื่นๆ จัดเป็น **กลุ่มข้อมูลที่ 3 (specific synthesis)**

1.8 หลิง ซุน เซง (Ling Suun - Sheng) ในผลงานเรื่อง Stone Bark

Cloth Beaters of South China, South East Asia and Central America ตีพิมพ์ในปี
คริสตศักราช 1962

สาระสังเขปของแนวคิด เสนอว่าหินทุบเปลือกไม้มีกำเนิดในประเทศจีนแล้ว

ต่อมาแพร่กระจายไปยังหมู่เกาะในทะเลจีนใต้ อินโดจีน และหมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประกอบด้วย หลักฐานที่เป็น หินทุบเปลือกไม้เพื่อทำผ้า

วิธีการศึกษา การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโบราณวัตถุ

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายโดยทั่วไปถึงความสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

และพื้นที่ๆ อยู่เลย 4 เขตออกไปจัดเป็น **กลุ่มข้อมูลที่ 2 (generative synthesis)**

1.9 คงเดช ประพัฒน์ทอง ในผลงานเรื่อง แผนการสำรวจขุดค้นทาง

โบราณคดีในสาธารณรัฐประชาชนจีน ตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2529

สาระสังเขปของแนวคิด คนไทดั้งเดิมน่าจะตั้งถิ่นฐานแถบลุ่มแม่น้ำฮวงโห หยั่งจื่อ และในมณฑลยูนนาน แล้วอพยพเคลื่อนย้ายลงมาทางใต้เข้าสู่ประเทศไทย

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประกอบด้วย หลักฐานที่เป็น ขวานหินขัดแบบมีปาก

วิธีการศึกษา ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโบราณวัตถุ จากข้อมูลการขุดค้นของนักโบราณคดีอื่นๆ และข้อมูลโบราณคดีจากประสบการณ์ภาคสนามของผู้เขียน และจากการวิเคราะห์หลักฐานประเภทจารึก เอกสารโบราณ เช่นพงศาวดารจีน ตำนานเมืองเชียงใหม่ ศิลาจารึกวัดเชียงมั่น เชียงใหม่

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายเฉพาะเจาะจงความสัมพันธ์ของเขตพื้นที่ 2 กับเขตพื้นที่ 1 จัดเป็น กลุ่มข้อมูลที่ 3 (specific synthesis)

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ การแพร่กระจาย วัฒนธรรมและประชากร (diffusionism) อันเนื่องมาจากการอพยพเคลื่อนย้ายจาก ตะวันตกไปตะวันออก ได้แก่

2.1 โรเบิร์ต ฟาน ไฮน์ เกลดเิร์น (Robert von Heine Geldern) ในผลงานเรื่อง Voegesschuchtlliche Grundlagen der kolonialindischen Kunst" ตีพิมพ์ในปีคริสต์ศักราช 1934

สาระสังเขปของแนวคิด แนวการแพร่กระจายของผู้คนและวัฒนธรรมจากจีนของวัฒนธรรมชาง (Shang) และโจว Chou สู่อินโดจีน ให้อิทธิพลต่อลวดลายประดับในวัฒนธรรมดองซอนของเวียดนาม

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 คือ หลักฐานที่เป็น ลวดลายบนเครื่องประดับสำริด ขวานหินขัดแบบมีปาก

วิธีการศึกษา ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโบราณวัตถุ

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายโดยทั่วไปถึงความสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขตกับวัฒนธรรมจากเขตตะวันตก (ยุโรป) ซึ่งจัดเป็น กลุ่มข้อมูลที่ 2 (generative synthesis)

2.2 ยอร์ช เซแดส (George Coedès) ในผลงานเรื่อง Les Peuples de la Peninsule Indochinoise ตีพิมพ์ในปีคริสต์ศักราช 1962

สาระสังเขปของแนวคิด เสนอว่าการเคลื่อนย้ายของคนพื้นเมืองในอินเดียตะวันออกและได้มาที่อินโดจีนและหมู่เกาะทะเลใต้ มาทางทะเล เพราะการรุกรานของพวกอารยันทางตะวันตกเฉียงเหนือ

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 คือ หลักฐานที่เป็นขวานหินขัด ลูกปัด

วิธีการศึกษา ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโบราณวัตถุกับที่พบในอินเดีย

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายโดยทั่วไปถึงความสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ทั้ง ๔ เขตซึ่งจัดเป็นกลุ่มข้อมูลที่ 2 (generative synthesis)

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปะทะสังสรรค์ ทางวัฒนธรรมระหว่างภาคพื้นทวีปและหมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการเคลื่อนไหวสลับสับเปลี่ยนกันไปมา ระหว่างการให้และรับ ไม่มีเขตพื้นที่ใดผูกขาดการเป็นผู้ให้และผู้รับเพียงอย่างเดียว (dynamic interaction) ได้แก่

3.1 วิลเฮม จี โซลไฮม์ (Wilhem G.Solheim) ในผลงานเรื่อง An earlier agricultural revolution ตีพิมพ์ในปีคริสต์ศักราช 1972 และ A Look at "L' Art Préboudhique de la Chine et de l' Asia du Sud-Est et Son Influence en Oceanie' Forty Years After" ตีพิมพ์ในปีคริสต์ศักราช 1979 และ Formosan Relationship with Southeast Asia ตีพิมพ์ปีคริสต์ศักราช 1969

สาระสังเขปของแนวคิด เสนอว่าวัฒนธรรมดองซอนไม่ได้กำเนิดจากการรับอิทธิพลจีน แต่เกิดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างคนในภาคพื้นทวีป เช่น ในไทย เวียดนาม กับหมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่นฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประกอบด้วย หลักฐานที่เป็น สวดลายแบบสำหูนท์ - คาลา นายบนภาชนะดินเผาและเครื่องประดับสำริด รูปแบบการฝังศพในหม้อ/ไห

วิธีการศึกษา ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของโบราณวัตถุ ที่ได้จากการขุดค้นในประเทศไทย ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน และเวียดนาม

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายโดยทั่วไปถึงความสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต ซึ่งจัดเป็น กลุ่มข้อมูลที่ 2 (generative synthesis)

3.2 ศรีศักร วัลลิโภดม และ สุจิตต์ วงษ์เทศ ในผลงานเรื่อง ไทยน้อยไทยใหญ่ไทยสยาม ; คนไทยอยู่ที่ไหนบ้าง ตีพิมพ์พุทธศักราช 2534 คนไทยอยู่ที่นี้ ที่อุษาคเนย์ ตีพิมพ์พุทธศักราช 2537 สยามประเทศ ตีพิมพ์พุทธศักราช 2539

สาระสังเขปของแนวคิด เสนอว่ามีการติดต่อไปมาหาสู่กันทั้งทางบกและทางทะเลของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งแต่บริเวณภาคใต้ของจีน (มณฑลยูนนาน) และบริเวณใกล้เคียง กับภาคพื้นทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (เช่นไทย เวียดนาม ลาว เขมร) นับตั้งแต่เมื่อประมาณ 3000 ปีมาแล้ว และผสมผสานกันเป็น "ไท" ในที่สุด

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประกอบด้วย หลักฐานที่เป็น หม้อสามขา กลองมโหระทึก สำริด รูปแบบการฝังศพในหม้อ/ไห ศิลปะถ้ำ

วิธีการศึกษา ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของโบราณวัตถุที่พบในไทย อินโดจีน และจีนตอนใต้ นอกจากนี้ยังศึกษาเปรียบเทียบด้านชาติพันธุ์ ประเพณีความเชื่อของกลุ่มไทยปัจจุบัน

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายเฉพาะเจาะจงความสัมพันธ์ของเขตพื้นที่ 2 กับเขตพื้นที่ 1 จัดเป็น กลุ่มข้อมูลที่ 3 (specific synthesis)

3.3 อมรา ศรีสุชาติ ในผลงานเรื่อง ขวานหินขัดภาคใต้, เครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองสมัยโบราณในภาคใต้, หินทุบผ้าเปลือกไม้ ตีพิมพ์ปีพุทธศักราช 2529 และ Rock Art : A Shadow of Thailand's Past ตีพิมพ์ปีคริสต์ศักราช 1993 และ Rock Art News From Sontheast Asia ตีพิมพ์ปีคริสต์ศักราช 1996 และ ภูมิหลัง : ประเทศไทยกับโลก ตีพิมพ์ปีพุทธศักราช 2541

สาระสังเขปของแนวคิด เสนอว่าคนก่อนประวัติศาสตร์ที่อาศัยอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทยเป็นทางผ่านที่สำคัญของการให้และรับวัฒนธรรมจากเหนืมาใต้ และจากใต้ขึ้นเหนือ รวมทั้งการไปมาหาสู่สัมพันธ์กันกับแถบเวียดนามและฟิลิปปินส์

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประกอบด้วย หลักฐานที่เป็น ขวานหินขัด หินทุบเปลือกไม้ เพื่อทำผ้า สวดลายแบบสำนวนหิ้ง-กาลานายบนภาชนะดินเผา กลองมโหระทึกสำริด ศิลปะถ้ำคู่มูแบบบลิงลิงโอ หม้อสามขา

วิธีการศึกษา ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโบราณวัตถุประเภทต่างๆ ที่ได้จากการสำรวจและขุดค้นโดยผู้เขียน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับแหล่งโบราณคดีต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายโดยทั่วไปถึงความสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต ซึ่งจัดเป็น กลุ่มข้อมูลที่ 2 (gerative synthesis)

4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ การสร้างสรรค์วัฒนธรรมขึ้นเองของกลุ่มชนที่ถือกำเนิดบนดินแดนในเขตพื้นที่นั้น ๆ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์แล้วสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน (independent invention) ได้แก่

4.1 สุด แสงวิเชียร ในผลงานเรื่อง เรื่องก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย และ อดีต : รวมเรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์ ตีพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2517 และ Archaeological Excavation in Thailand Vol. III : Ban Kao ตีพิมพ์ปีคริสต์ศักราช 1969

สาระสังเขปของแนวคิด เสนอว่าโครงกระดูกที่ได้จากการขุดค้นที่แหล่งโบราณคดีบ้านเก่า กาญจนบุรี กำหนดอายุทางวิทยาศาสตร์ประมาณ 4000 ปีมาแล้ว มีลักษณะทางกายภาพที่ไม่แตกต่างจากคนไทยปัจจุบัน นอกจากนี้ผู้เขียนยังเชื่อว่าการสืบวัฒนธรรม

ร่วมกันระหว่างจีนตอนกลาง (วัฒนธรรมลุ่มชาน) กับ ภูมิภาคตะวันตกของไทย และเสนอว่าโรคโฮโมไกลบินเป็นโรคประจำชาติของไทย

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประกอบด้วย หลักฐานที่เป็น ชาติพันธุ์จากโครมโซ่แบบมวงไกลอยด์ (ได้) พิธีกรรมการชันสูตรศพหน้า

วิธีการศึกษา โดยการศึกษาเปรียบเทียบด้านมานุษยวิทยากายภาพทั้งในอดีตและปัจจุบัน

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายเฉพาะเจาะจงความสัมพันธ์ของเขตพื้นที่ 1 กับเขตพื้นที่ 3 และ 3 ซึ่งจัดเป็น กลุ่มข้อมูลที่ 3 (specific synthesis)

4.2 จิน เชิง หมิ่น, หลี พูเชิน, จิน เซียนอาน และ ต้วน ลีเชิน ในผลงานเรื่อง บุคหินในกวางสี ในจ้วงแห่งมณฑลกวางสี : จีนหรือไทย ? ตีพิมพ์ปีพุทธศักราช 2535 และความเป็นมาของชนเผ่าจ้วง ในประวัติศาสตร์ไทยในสายตาชาวจีน ตีพิมพ์ปีพุทธศักราช 2537

สาระสังเขปของแนวคิด ชนชาติจ้วงตั้งถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ในกวางสีเป็นเวลา นับหมื่นปีมาแล้ว ไม่ได้อพยพมาจากที่อื่น

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประกอบด้วย หลักฐานที่เป็น ชาติพันธุ์จากโครมโซ่แบบมวงไกลอยด์ (ได้)

วิธีการศึกษา โดยการศึกษาเปรียบเทียบด้านมานุษยวิทยากายภาพทั้งในอดีตและปัจจุบัน

โดยสังเคราะห์ให้ความหมาย เฉพาะเจาะจงความสัมพันธ์ของเขตพื้นที่ 2 กับเขตพื้นที่ 1 และ 4 ซึ่งจัดเป็น กลุ่มข้อมูลที่ 3 (specific synthesis)

4.3 เหงียน บา คอก (Nguyen Ba Khoach) ในผลงานเรื่อง Phung Nguyen. Vietnam. ตีพิมพ์ในปีคริสตศักราช 1978

สาระสังเขปของแนวคิด วัฒนธรรมฟุงเหงียน (4000-3000 ปีมาแล้ว) เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่รู้จักปลูกข้าวและเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้ยังเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดไปถึงวัฒนธรรมดองซอน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมโลหะที่มีกลองมโหระทึกสำริด เป็นหลักฐานสำคัญ ผู้เขียนเชื่อว่าวัฒนธรรมดองซอนเกิดจากการคิดค้นพัฒนาขึ้นมาเอง เป็นอิสระโดยไม่มีอิทธิพลหรือรับวัฒนธรรมจากจีน

ใช้กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประกอบด้วย หลักฐานที่เป็น สวดลายแบบสำหูนห้ศาลา นายบนนาขณะดินเผาและเครื่องประดับสำริด

วิธีการศึกษา ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโบราณวัตถุจากแหล่งโบราณคดีต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ตีพิมพ์ผลงานเผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ และประมวลผลการขุดค้นทางโบราณคดีต่างๆ ในเวียดนาม

โดยสังเคราะห์ให้ความหมายเฉพาะเจาะจงความสัมพันธ์ของเขตพื้นที่ 2 กับเขตพื้นที่ 4 และ 3 ซึ่งจัดเป็น กลุ่มข้อมูลที่ 3 (specific synthesis)

II. วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี

ในการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีนี้ คณะผู้วิจัยได้พิจารณาจากประเด็นคำถามตามระเบียบวิธีการทางโบราณคดี และหลักฐานทางโบราณคดีที่นำมาใช้อ้างอิง เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถจะสรุปประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

ประการที่หนึ่ง แนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการชาวตะวันตก โดยเฉพาะชาวยุโรป มักใช้แนวทางการศึกษาแบบประวัติศาสตร์วัฒนธรรม (Cultural Historical Approach) ซึ่งนิยมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 (อาณานิคม) และนิยมต่อมาจนกระทั่งปัจจุบัน ได้แก่แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมและประชากรจากบริเวณที่มีอารยธรรมสูงไปสู่พื้นที่อื่นๆ (เช่นจีน หรืออินเดีย ส่งทอดอิทธิพลไปยังชนชาติที่ล้าหลังในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ในการอธิบายพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนภาพรวมของงานโบราณคดีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แนวคิดนี้จะมองวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมและสังคมแบบสายเดียว (Unilinear evolution) ความเจริญทุกอย่างที่เกิดขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มักเป็นผลจาก"การรับ" จากภายนอกทั้งสิ้น การวิเคราะห์ตีความส่วนใหญ่อาศัยการจำแนกทางชาติพันธุ์วิทยาเข้ามาสัมพันธ์กับรูปแบบของโบราณวัตถุบางประเภท เช่น เครื่องมือขวานหินขัดแบบเมลานีซอียด เป็นต้น

ประการที่สอง แนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการท้องถิ่น จะใช้แนวทางการศึกษาแบบประวัติศาสตร์วัฒนธรรมเช่นกัน (ชาตินิยม?) ตอบคำถามเฉพาะของงานโบราณคดีในแต่ละประเทศ ได้แก่แนวคิดทฤษฎีการปะทะสังสรรค์ทางวัฒนธรรมระหว่างภาคพื้นทวีปและหมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างสรรค์วัฒนธรรมขึ้นเองของกลุ่มชนที่ถือกำเนิดในเขตพื้นที่นั้นๆ เช่นเดียวกับแนวคิดทฤษฎีการแพร่กระจาย การวิเคราะห์ตีความส่วนใหญ่อาศัยการจำแนกทางชาติพันธุ์วิทยาเข้ามาสัมพันธ์กับรูปแบบของโบราณวัตถุบางประเภท เช่นกลองมโหระทึกกับชนชาติจ้วง แนวคิดนี้พยายามอธิบายการเกิดของวัฒนธรรมที่อยู่ท้องถิ่นนั้นๆ ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร เพราะอะไร มีพัฒนาการอย่างไร และเกี่ยวข้องกับคนปัจจุบันอย่างไร

ประการที่สาม เมื่อเปรียบเทียบแนวคิดทฤษฎีระหว่างนักวิชาการต่างชาติและนักวิชาการท้องถิ่นแล้ว นักวิชาการต่างชาติจะมองชาติพันธุ์ไทในมุมมองกว้าง ว่าเคลื่อนย้ายมาจากทางเหนือ คือประเทศจีนนั่นเอง แล้วมาตั้งถิ่นฐานและแต่งงานกับชนพื้นเมืองดั้งเดิม ในขณะที่นักวิชาการท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นไทย จ้วง หรือ เวียดนาม จะเชื่อว่าคนไทนั้นอยู่ในไทย กวางสี และเวียดนามมาแต่ดั้งเดิมแล้ว

ประการที่สี่ การเสนอแนวคิดทฤษฎีส่วนใหญ่ มักเป็นผลของการเก็บรวบรวมหลักฐานทางโบราณคดีภาคสนามในพื้นที่ที่นักโบราณคดีท่านนั้นทำงาน (Inductive research) ไม่มีนักโบราณคดีท่านใดที่ตั้งใจหาคำอธิบาย หรือข้อสมมุติฐานเกี่ยวกับไต่ถามโบราณคดี ก่อนทำงานวิจัยอย่างจริงจัง (Deductive research) ยกเว้นปีเตอร์ เบลล์วูด ซึ่งตั้งข้อสมมุติฐานเกี่ยวกับกำเนิดของภาษาออสโตรนีเซียนและการกระจายตัวของคนมองโกลอยด์ได้จากจีนตอนใต้ไปยังหมู่เกาะแปซิฟิก เป็นการเกี่ยวข้องกับไทศึกษาทางอ้อม

ประการที่ห้า การวิเคราะห์ตีความส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษาครบถ้วนตามตามระเบียบวิธีทางโบราณคดีได้แก่การสำรวจ ขุดค้น และการวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ นักโบราณคดีส่วนใหญ่จะศึกษาข้อมูลโบราณคดีจากการสำรวจ-ขุดค้นของนักโบราณคดีอื่นๆ และนำมาสังเคราะห์ตีความหมายโดยทั่วไปถึงความสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต บางกรณีไม่มีการตรวจสอบแหล่งที่มาที่ชัดเจนของโบราณวัตถุหรือจารึกโบราณที่สัมพันธ์กับแหล่งโบราณคดี ทำให้หลักฐานที่ใช้ประกอบการตีความขาดความน่าเชื่อถือ (การวิเคราะห์หลักฐานทางโบราณคดีที่นำมาอ้างของนักโบราณคดีแต่ละท่าน จะอยู่ในบทที่ 3)

ประการสุดท้าย นอกจากหลักฐานทั้ง 11 ประเภทของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่นำมาใช้ในการเสนอแนวคิดทฤษฎีทั้ง 4 ข้อ ข้างต้นแล้ว ผู้เสนอแนวคิดทฤษฎีบางคนได้นำหลักฐานประเภทอื่นๆ มาเสนอเพิ่มเติม ควบคู่กันไปด้วยซึ่งอาจแบ่งการนำหลักฐานอื่นมาใช้ประกอบเป็น 3 ประเภท ดังนี้

ก. อ้างอิงหลักฐานในสาขาวิชาอื่น เป็นต้นว่าภาษาศาสตร์ ผู้นำเรื่องภาษาศาสตร์มาใช้ประกอบหลักฐานโบราณคดีได้แก่ ยอร์ช เซแดส, ปีเตอร์ เบลล์วูด, ชาร์ลส์ ไฮแอม โดยเฉพาะเบลล์วูด และไฮแอม จะได้รับอิทธิพลทางความคิดเรื่องโบราณคดีและภาษาของ คอลลิน เรนฟิวส์ ซึ่งเป็นกระแสแนวคิดของโบราณคดีโลกในยุค 1980 ซึ่งพยายามอธิบายกำเนิดของการแพร่กระจายของตระกูลภาษาอินโด-ยูโรเปียน จากหลักฐานทางโบราณคดี

ข. อ้างอิงหลักฐานโบราณวัตถุอื่นๆ ขึ้นมาลอยๆ โดยไม่ขยายความหมายว่าเหตุใดจึงนำมาเป็นสิ่งอ้างอิง ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม โบราณวัตถุที่นำมาใช้ ได้แก่ ขวานหินแบบโหบินเนียน , ลูกปัด ในผลงานของ ยอร์ช เซแดส

ค. นำเสนอหลักฐานโบราณวัตถุที่พบเป็นหลักฐานในเขตพื้นที่ 4 เขต ที่น่าจะแสดงความสัมพันธ์กัน ได้แก่ จี๋ห้อยรูป สัตว์สองหัว ขวานหินขัดแบบจงอยปากนก เทคนิโหลย โลหกรรมสำริด แต่ยังมีได้นำมาวิเคราะห์ให้ชัดเจนถึงความสัมพันธ์กันของพื้นที่ทั้ง 4 เขต ปรากฏในผลงานของ โรเจอร์ ดัฟฟี, ชาร์ลส์ ไฮแอม, อมรา ศรีสุชาติ, ศรีศักร วัลลิโภดม, สุจิตต์ วงษ์เทศ

บทที่ 2

การสังเคราะห์หลักฐานทางโบราณคดี

เพื่อให้การประเมินสถานภาพทางศึกษาด้านโบราณคดี สามารถนำไปสู่การวิจัยในอนาคต ผู้ดำเนินการวิจัยจึง ประมวลความรู้ จากกลุ่มข้อมูลที่ 1 ซึ่งทำให้พบว่า นอกเหนือจากหลักฐาน 11 ประเภทข้างต้นแล้ว ยังมีหลักฐานที่ควรนำมาใช้ในการหาความสัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต ที่ต้องนำมาพิจารณาเพิ่มเติม ดังนี้

- 1) ขวานหินขัดแบบจงอยปากนก
- 2) จี๋ห้อยรูปสัตว์สองหัว
- 3) รูปจำลองคนในเรือขุด
- 4) โลหะกรรมสำริดที่มีปริมาณดีบุกสูง
- 5) จารึกที่แสดงอักษร - ภาษาโบราณ

ด้วยเหตุนี้ ในการประมวลความรู้และประเมินสถานภาพองค์ความรู้นี้ เพื่อให้เข้าใจง่ายและชัดเจน จึงใช้รูปแบบการนำเสนอ การเปรียบเทียบข้อมูลทั้ง 16 หัวข้อ(เดิม เป็นหลักฐาน 11 ประเภท รวมกับที่เพิ่มเติมใหม่ 5 ประเภท) ดังนี้

- ใช้ตารางเปรียบเทียบแบบ 2 ระนาบ (row and column) ที่สัมพันธ์กันแสดงหลักฐานแต่ละประเภทของกลุ่มข้อมูลที่ 1 กับแหล่งที่ปรากฏหลักฐานแต่ละประเภทในแต่ละเขตพื้นที่ พร้อมทั้งมาของข้อมูลที่ยังอ้างอิงได้

- หลักฐานที่เป็น จารึกที่แสดงอักษร - ภาษาโบราณ ซึ่งปรากฏในเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต นั้น ไม่แสดงไว้ในตารางข้างต้น แต่นำมาแจกแจงไว้ในเรื่อง ผลการสังเคราะห์โดยละเอียด

ตารางเปรียบเทียบแสดงการแจกแจงหลักฐานประเภทต่างๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต มีดังต่อไปนี้

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
1	ชาติพันธุ์จากโครงกระดูกแบบมงโกลอยด์ (ได้)	-ถ้ำพระไทร โยค กาญจนบุรี -บ้านเชียง อุตรธานี -บ้านเก่า กาญจนบุรี -โคกพนมดี ชลบุรี -โนนปากส้ว ขอนแก่น	-ที่ราบลุ่มน้ำยาง ชีเกียง -ลุ่มแม่น้ำหลัว เกียง -เขตชุมชนชน ชาติจ้วง มณฑล ทลกวาสี -ลุ่มแม่น้ำโสภา เกียง/ย่างเกียง /จุงเกียง/ชี เกียง/หลิงเกียง -สุสานชน เหยียนก้วยหลิน มณฑลทลกวาสี -ซีจิด อ.ทางเสียน -ฉางถาง อ.ยูนหนิง -ถ่านซ่าง อ.ผุสว -สุสานในภาคกลาง ของมณฑลทลกวาสี -ถ้ำหลิงจว ย อ.หยี ซาน มณฑลทลกวาสี	-ถ้ำTabon เกาะปา ลาวัน ฟิลิปปินส์	-แหล่งคาสังจีน เหินยวซาน -ซุกูเทียน -หลันเถียน จินทาง ภาคตะวันออก เฉิงเหินอ

อ้างอิง

ฉิน เชิงหมิ่น ยุคหินในทลกวาสีในจ้วงแห่งมณฑลทลกวาสี : จีนหรือไทย ? กรุงเทพฯ :

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2535

ประพิศ ชูศิริ ผลการวิเคราะห์โครงกระดูกมนุษย์ที่แหล่งโบราณคดีโคกพนมดี. กรุงเทพฯ : กองโบราณคดี, 2537

สุรินทร์ ภูขจรและคณะ. รายงานขั้นสรุปการขุดค้นที่ถ้ำหมอเขียว จังหวัดกระบี่ ถ้ำชาไก จังหวัดตรังและการศึกษาชาติพันธุ์วิทยาทางโบราณคดี ชนกลุ่มน้อยเผ่าชาไก จังหวัดตรัง. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยวัฒนธรรมโฮบีนเนียนในประเทศไทย เล่มที่ 2, 2537

Higham, Charles. *The Bronze Age of Southeast Asia* . Cambridge : University Press, 1966

Jacob, Teku. The Sixth Skull Cap of Pithecanthropus Erectus. **American Journal of Physical Anthropology** 25 : 243-260 , 1966

Pietrusewsky, Michael. **Non Nok Tha : The Human Skeleton Remains from the 1966 Excavation at Non Nok Tha , Northeast Thailand.** Dunedin : Otago University Studies in Prehistoric Anthropology Vol.6 , 1974

Pietrusewsky, Michael . The People of Ban Chiang an Early Bronze Site in Northeast Thailand . **IPPA Bulletin** 16(3) : 119-148, 1996

Pope, Geoffery . Recent Advances in Far Eastern Paleoanthropology. **Annual Review of Anthropology** 17:43-77, 1988

Sangvichien, Sood. & Patai Sirigaroon N. & Jorgensen, J. Balslev. **Archaeological Excavation in Thailand. Vol.III : Ban Kao.** Copenhagen : Munksgaard, 1969

Wolpoff, Milford ; Wu Xin Zhi ; Throne , Alan G. Modern Homo Sapiens Origins : A General Theory of Hominid Evolution Involving the Fossil Evidence from East Asia. **The Origin of Modern Humans : A World Survey of the Fossil Evidence.** New York : Alan Liss , Inc., pp. 411-483, 1984

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
2	รูปแบบของการฝังศพ ในหม้อ/ไห (jar burial)	- โศกพนมดี ชลบุรี (1,500 BC) - เมืองโบราณนคร จำปาศรี อ.นาตุ้ม มหาสารคาม (พุทธ 12-14) - บ้านกระเบื้อง นอก อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา (พุทธ 7-12) - บ้านก้านเหลือง อุบลราชธานี - บ้านชะวีก อ.ชุม พลบุรี สุรินทร์ - บ้านโนนยาง อ. ชุมพลบุรี สุรินทร์ - บ้านดงพลอง อ.สตึก บุรีรัมย์ - เมืองฟ้าแดดสง ยาง อ.กมลาไสย กาฬสินธุ์ (พุทธ 7-12) - โนนหมากดา ดบุรี (rela.date. 3,500-2,800 ปี มาแล้ว	มณฑลทวาย	- เมืองอันจารี เกาะ ชวา อินโดนีเซีย - Buranga Escuala, ฟิลิปปินส์ - Tigkiw Na Seday ฟิลิปปินส์ - Jaong เกาะชวา วัด มาเลเซีย - ตะวันตกเฉียงใต้ ของเกาะบอร์เนียว (พุทธ 14-15) - เกาะ Botei lobago (Hungt'ou yu) ไต้หวัน เกาะ Samasama ไต้หวัน	- เมืองเชียงของ ประเทศลาว

อ้างอิง

ผาสุข อินทราวุธ. "การฝังศพในไหของชุมชนโบราณลุ่มแม่น้ำมูล-ชี" เอกสารการประชุมสัมมนาเรื่องความก้าวหน้าและความรู้ใหม่ทางโบราณคดีในประเทศไทย 21-22

มิถุนายน พ.ศ. 2534

ผาสุข อินทราวุธ. "ยุคการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรมในลุ่มแม่น้ำมูล-ชี : กรณีศึกษาเมืองฟ้าแดดสงยาง. พัฒนาการของรัฐในประเทศไทยจากหลักฐานทางโบราณคดี การประชุมทางวิชาการระดับชาติฝรั่งเศส -ไทย ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร,

หน้า 129-155, 2538

พัชรีย์ สาริกบุตร . “ประเพณีการฝังศพที่เมืองโบราณนครจำปาศรี อ.นาตาล จ.มหาสารคาม”

พัฒนาการของรัฐในประเทศไทยจากหลักฐานทางโบราณคดี การประชุม

ทางวิชาการระดับชาติฝรั่งเศส -ไทย ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร,

หน้า 91-128, 2538

สุพจน์ พรหมานิช “ โนนหมากลา : แหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์บริเวณหุบเขาวงพระ

จันทร์” เอกสารการประชุมสัมมนาเรื่องความก้าวหน้าและความรู้ใหม่ทางโบราณคดีใน

ประเทศไทย 21-22 มิถุนายน พ.ศ. 2534

Dizon , Eusebio Z. **Report on the Salvage Archaeological Excavation at Baranga ,**

Escuala , Casiguran , Sorsogon , 8 March-5 April 1978. National Museum of the

philippines , 1978

Harrison , Tom . Early Jar Burial in Borneo. **Asian Perspectives , XVII(2) , 1974**

Jocano , F . Landa “Death , Bone Washing and Jar Burial Among the Sulod of Central

Penay, Philippines”. in **The Tabon Caves** by Robert B. Fox , 1970

Solheim II , Wilhelm G. “Formosan Relationship with Southeast Asia.” **Asian**

Perspectives 7: 251-260, 1969

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
3	พิธีกรรมการขัดฝนพื้นหน้า	-ทับหลวง นครปฐม -ถ้าปากอม สุราษฎร์ธานี (คนในภาคใต้ของไทยบางกลุ่ม)		ชนเผ่าในอินโดนีเซียในปัจจุบัน	

อ้างอิง

สุด แสงวิเชียร เรื่องก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมสารบรรณทหารเรือ , 2517

โครงการโบราณคดีเขี้ยวหลาน . รายงานผลการดำเนินงานทางโบราณคดีในการแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนเขี้ยวหลาน . กรุงเทพฯ : กองโบราณคดี กรมศิลปากร , 2529

ตารางเปรียบเทียบ

แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
4	ขวานหินขัดแบบมีป้า (shoulder adze/ axe)	-แหล่งนายบาง บ้านเก่า กาญจนบุรี -แหล่งคอนน้อย อ.บ่อพลอย กาญจนบุรี -แหล่งถ้ำปากอม /ถ้ำเบื้องแบบ สุราษฎร์ธานี -แหล่งโนนเพชรบุรี -แหล่งจากบ้าน นาสาร สุราษฎร์ ธานี	-แหล่งโบราณคดีใน มณฑลยูนนาน(จัด แสดงที่ศูนย์วัฒนธรรม เมืองเชียงใหม่) -Rach-Gia, Ca- Mau, Ha Tien Province เวียดนาม -ต่งเกีย(Tonking) เวียดนาม -Hoifung, มณฑล กวางตุ้ง	-Kalumpang เกาะเซเลเบส อินโดนีเซีย -แหล่งในชวา อินโดนีเซีย -Baling รัฐเคดะห์ มาเลเซีย -แหล่งในรัฐปะหัง มาเลเซีย -Batangas Province ในฟิลิปปินส์	-แหล่งพระบาง ลาว -ไซ่ง่อน เวียดนาม (ปากน้ำโขง) -Ca-Mau, จีนใต้

อ้างอิง

คงเดช ประพัฒน์ทอง "แผนการสำรวจขุดค้นทางโบราณคดีในสาธารณรัฐประชาชนจีน"

โบราณคดีประวัติศาสตร์ กรุงเทพฯ : กรมศิลปากรจัดพิมพ์เพื่อเชิดชูเกียรตินายคงเดช

ประพัฒน์ทอง นักโบราณคดี 10 ธันวาคม 2529 หน้า 41 - 59

อมรา ศรีสุชาติ "ขวานหินขัดภาคใต้" สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 สถาบัน

ทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา , 2529

Duff , Roger. **Stone Adzes of Southeast Asia**. Christchurch : The Caxton Press , 1970

Solheim II , Wilhelm G. "Formosan Relationship with Southeast Asia." **Asian**

Perspectives 7: 251-260, 1969

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
5	หม้อสามขา	-สวนผึ้ง ราชบุรี -บ้านเก่า ไทรโยค กาญจนบุรี -ถ้ำทะลุ ชุมพร -ถ้ำปากอม , ถ้ำเบ็องแบบ , ถ้ำสิงขร , ถ้ำกาชีสุราษฎร์ธานี -ถ้ำสระ กระบี่ -ถ้ำกรุงนาง ทำศาลา นครศรีธรรมราช -ถ้ำเขาปิ่นะ ตรัง -ถ้ำเขาลูกช้าง สงขลา	-ยูนนาน จีน -ลัทธิทรวง เวียดนาม	-โกเตียง รัฐเกดะห์ มาเลเซีย	-ฉางซ่า มณฑลยูนนาน จีน -ผู่โจ้ว มณฑลฝูเจี้ยน จีน -หางโจ้ว มณฑลเจ้อเจียง จีน -ส่างไห่ จีน -Paot'ou ตะวันตกเฉียงใต้ มณฑลชานตง จีน -มณฑลเหอเป่ย์ จีน -Peiyinyangying Nanking มณฑลเกี่ยงตุ -หลานโจ้ว มณฑลกานสู จีน -Pu Chao Chui -Zhengzhou มณฑลเหอหนาน จีน

อ้างอิง

ชิน อยู่ดี บิดาก่อนประวัติศาสตร์ไทย . กรุงเทพฯ : พิชณศ, 2529

อมรา ศรีสุชาติ "ภูมิหลัง:ประเทศไทยกับโลก" คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียระบบสัมผัส

นิทรรศการถาวรเรื่องประเทศไทยกับโลก หอไทยนิทัศน์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

Peacock , B.A.V. "A Note on the Tripod Pottery from Peninsular and Mainland Southeast Asia & the Lungshanoid Expansion" **The Diffusion of Material Culture**. Manoa : University of Hawai , pp. 65-71, 1980

Sorensen,Per.(ed.) The Neolithic Cultures of Thailand (and North of Malaysia) and Their Lungshanoid Relationship. **Early Chinese Art and Its Possible Influence in the Pacific Basin**. pp.459-506, 1972

Sorensen,Per.(ed.) **Archaeological Excavations in Thailand**. London : Curzon Press, 1988

ตารางเปรียบเทียบ

แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
6	ลวดลายแบบสำหุณณ์ กาลานาย บนภาชนะ ดินเผาและเครื่อง ประดับสำริด	-ถ้ำเขาน้ำชา กระบี่	-Phung Nguyen Dongson ตอนล่าง ลุ่มน้ำแดง เวียดนาม	-ถ้ำ Tabon ฟิลิปปินส์ -ถ้ำกาลานาย (Kalanay) ฟิลิปปินส์	-Sa-huynh เวียดนาม

อ้างอิง

อมรา ศรีสุชาติ. "เครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองสมัยโบราณในภาคใต้" สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา , หน้า 573-598,2529

Nguyen Ba Khoach. Phung Nguyen. Vietnam : Seminar Southeast Asia course guided by M.L.forman,1978

Solheim II , Wilhelm G. A Look at "L'Art Preboudhique de la Chine et de l'Asie du Sud- Est et Son Influence en Oceanie" Forty Years After. **Asian Perspectives Volume XXII No.2**, pp. 165-205,1979

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
7	ศิลปะผ้า(ภาพลงสี ภาพสลักที่มีเรื่องราว รูปลักษณะคล้ายคลึง กัน) 1. ขบวนแห่กลอง	-ผ้าคาดวง กาญจนบุรี	-ผาดาย -หุบเขาสุ่มน้ำชูเจียง (จั่วเจียง) อำเภอ หนึ่งหมิง ทางตะวันตก เฉียงใต้ของ มณฑลกว่างสี จีน		
	2. รูปคนขี่สัตว์เลื้อย คลาน(งู)	-ผ้ารูปเขาเขี้ยว กาญจนบุรี -ผาหมาย เขียง ราย	-ผาดาย -หุบเขาสุ่มน้ำชูเจียง (จั่วเจียง) อำเภอ หนึ่งหมิง ทางตะวันตก เฉียงใต้ของ มณฑลกว่างสี จีน	-ดากายัน ฟิลิปปินส์ -รัฐซาราวัก(เกาะ บอเนียว) มาเลเซีย -Gua Kelawar รัฐ เปรัก , Gua Batu Gudin , Gua Tagut, Gua Sireh รัฐกลัน ตัน มาเลเซีย	-ไทหิน ลาว

อ้างอิง

ฉิน เซิง หมิ่น . ยุคหินในกว่างสีในจ้วงแห่งมณฑลกว่างสี : จีนหรือไทย? กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยศิลปากร, 2535

มหาวิทยาลัยศิลปากรและสถาบันวิจัยชนชาติส่วนน้อยในกว่างสี สาธารณรัฐประชาชนจีน.

โครงการวิจัยเรื่องเปรียบเทียบวัฒนธรรมประเพณีไทย-จ้วง, 2539

ปราณี วงษ์เทศ "สถานภาพการวิจัยเรื่องจ้วง : พิธีกรรมขอฝนเพื่อความอุดมสมบูรณ์ " การ
ศึกษาวัฒนธรรมชนชาติไทย กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ,
หน้า 236-264, 2538

สุรินทร์ ภูจักร(แปล). การศึกษาภาพเขียนสีบนหน้าผาต่าง ๆ บริเวณหุบเขาสุ่มแม่น้ำ
ชูเจียงในมณฑลกว่างสี. เอกสารอัดสำเนาแปลจาก The Investigation and Study of the

Rock Art of the Zuojiang River Valley in Guangxi. By Qin Shengmin et al. China :
Guangxi Research Institute for Nationalities, 1986

Srisuchat , Amara. **Rock Art : A Shadow of Thailand's Past**. Bangkok : Office of the
National Commission, 1993

Srisuchat , Amara. "Rock Art News From Southeast Asia" **Rock Art Studies News of
the World I** Edited by Paul G. Bahn & Angelo Fossati. Oxford : Oxbow Books, pp.14-
144, 1996

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
8	กลองมโหระทึกสำริด แบบ "เฮเกอร์ 1" Bronze kettle drum, Heger type 1	-แหล่งโบราณคดี อ.เชียงแสน เชียงราย -แหล่งม่อนโรง พยาบาล อ.เมือง อุตรดิตถ์ -แหล่งบ้านชีทวน อ.เชียงใน อ.บด ราชธานี -บ้านเก่า กาญจนบุรี -ถ้ำองบะ อ.ศรี สวัสดิ์ กาญจนบุรี -แหล่งจันทบุรี -เขาสามแก้ว ชุมพร -แหล่งคลังงาม อ.เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี -แหล่งไชยา อ.ไชยา สุราษฎร์ ธานี -ท่าผากน้ำรอบ อ.พุนพิน สุราษฎร์ ธานี -พังสิ่งห์ ท่าเรือ อ.เมือง นครศรี ธรรมราช -แหล่งจะนะ อ.จะนะ สงขลา	-จ้วงในมณฑล กวางสี จีน -แม่น้ำคงเจียง มณฑลกวางตุ้ง จีน -Shizhaishan มณฑลยูนนาน จีน (Dian Culture) -Liang Wangshan มณฑลยูนนาน จีน -แหล่งในลุ่มน้ำแดง ดินดอนปากแม่น้ำ แดง บริเวณตั้งเกีย และ Bac Bo จนถึง ลุ่มน้ำของมาในทัน หัว เวียดนามเหนือ : Ha Nam Ninh Province ทางตะวันออก เฉียงเหนือของ ฮานอย(Ngoc Lu drum) : Ha Son Binh Province(Hoang Ha drum/ Song Da drum) : Co Loa ที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึงทางตอน เหนือแม่น้ำแดง (Co Loa Drum) : Nong Chong ไกล แหล่งทองซอน : Dong Hieu ไต้ ทองซอนลงมา : Ban Thom : Thanh Hoa Province(Quang Xuong drum) : Giao Tat	-Sangeang อินโดนีเซียตะวันออก -Semarang เกาะ ชวา อินโดนีเซีย -Pergota เกาะชวา อินโดนีเซีย -Batu Pasir Garam Ulu Tembeling รัฐปะหัง มาเลเซีย -สุมาตราใต้ -เตียง , ชวา อินโดนีเซีย -กำแพงสุโขทัย ชลบุรี -มาเลเซีย -Kabunan ชวา -Mersi ชวา -Babakan ชวา -Kuningan ชวา -Bogor ชวา -kerinci ชวา -Kerinci ชวา -Pekalongan ชวา -Banyumening ชวา -ชวาตะวันออก -Batu Buruk ศรีลังกา มาเลเซีย -Kelang เซลังอร์ มาเลเซีย	-Battambang กัมพูชา -Toe-tak กัมพูชา -Savannakhet ลาว -Kontum เวียดนาม ใต้

			:Dong Son : Dao Thinh : Phu Guy :Dong Van : Thuong Lam : So'n Tay :Coi So'n : Yen Tap : Mieu Mon : Hoang Ha : Huu Chung : Thuong Lam : Van Trai		
--	--	--	---	--	--

อ้างอิง

พิริยะ ไกรฤกษ์ ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีประเทศไทย . กรุงเทพฯ : อมรินทร์ , 2533

Adi Haji Taha. Malaysia **Arts of Asia**. November-October 1982

Higham , Charles. **The Bronze Age Age of South East Asia**. Hong Kong : Cambridge University Press , 1996

Kampers , A.J. Bernet. **The Kettle drums of Southeast Asia**. Netherlands : Rotterdam AA. Balkema , 1988

Peacock , B.A.V. "The Drums of Kampong Sungai Lang" **Malaysia in History** 10(1) : 3-15 , 1965

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
9	หินทุบเปลือกไม้เพื่อ ทำผ้า(bark-cloth beater)	-ถ้ำเปื่องแบบ สุราษฎร์ธานี -แหล่งโนนศรี ธรรมราช -แหลมป้อมบางม่วง พังงา -สวนสน ประจวบ คีรีขันธ์ -แกวน้อย กาญจนบุรี -บ้านเชียง อุดรธานี		-เกาะลูซอน ฟิลิปปินส์ -เกาะเซบูตอนใต้ ฟิลิปปินส์ -เกาะมินดาเนา ฟิลิปปินส์ -ถ้ำSa'gung เกาะปาลาวัน ฟิลิปปินส์ -เกาะเซลีเบส อินโดนีเซีย -เกาะบอเนียว อินโดนีเซีย -เกาะซาวา อินโดนีเซีย -เกาะเมนตาไว อินโดนีเซีย -กัวซาและสุโง กาลัส รัฐกลันตัน มาเลเซีย	-มดูลเปรย กัมปงชม กัมพูชา -พนมเปญ กัมพูชา -กันตุม ดจiring เวียดนาม -หลวงพระบาง ลาว -โซจิน นานกิง จีน -กว้างเจ้อ ผู้เจียน จีน -กู่ตัง ทางโจว เจ้อเจียง จีน -เหลียงจู และทาง เจียน เจ้อเจียง จีน

อ้างอิง

อมรา ศรีสุชาติ. หินทุบผ้าเปลือกไม้. สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 : กรุงเทพฯ
สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529

Ling Suun-Sheng. **Stone Bark Cloth Beaters of South China, South East Asia and
Central America.** Taipe : International Association of Historians of Asia : Second
Bicenial Conference Proceeding. October 6-9, 1962.

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
10	การปลูกข้าว (Rice cultivation)	-โนนนกทา ขอนแก่น (5500 ปีมาแล้ว) -บ้านเชียง อุดรธานี (3600-3200 ปีมาแล้ว) -โคกพนมดี ชลบุรี (3500 ปีมาแล้ว)		-Gua Sirien, Sarawak, Malaysia (4300 ปีมาแล้ว)	-Pengtoushan, N Hunan (8000 ปีมาแล้ว) -Hemedu, Zhejian province (7000 ปีมาแล้ว) Shixia (4900 ปีมาแล้ว)

อ้างอิง

- Bellwood, P., et al. "New dates for prehistoric Asian rice". In **Asian Perspectives** 31: 161-70, 1992
- Crawford, G. W. "Prehistoric plant domestication in East Asia". In **The Origin of Agriculture: An International Perspective**. C. W. Cowan and P. J. Watson (eds.). Washington and London: Smithsonian Institution Press, pp. 7-38, 1992.
- Glover, I. C. and C.F.W. Higham. "New evidence for early rice cultivation in South, Southeast and East Asia". In **Euasla**. D. Harris (ed). London: UCL Press, pp. 413-47, 1996
- Higham, C.F.W. and R. Thosarat (eds.). **Khok Phanom Di : Adaptation to the World's Richest Habitat**. Fort Worth, Texas : Harcourt Brace Jovanovich, 1993.

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
11	-ขวานหินขัดแบบ จงอยปากนก (beaked adzes)	-แหล่งในราชบุรี -แหล่งใน สุราษฎร์ธานี -แหล่งในปัตตานี -ถ้ำเขาชัยสน พัทลุง		-เกาะบอเนียว อินโดนีเซีย -เกาะเซลิเบต อินโดนีเซีย -เกาะซุนดา อินโดนีเซีย -Gua Menteri รัฐกลันตัน มาเลเซีย -Gua Cha รัฐกลันตัน มาเลเซีย	

อ้างอิง

อมรา ศรีสุชาติ "ขวานหินขัดภาคใต้" สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 สถาบัน
 ทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529

Duff , Roger. **Stone Adzes of Southeast Asia**. Christchurch : The Caxton Press , 1970

Noon , H.D. " Report on a New Neolithic Site in Ulu Kelantan" **Kelantan In**

Archaeology Perspective. Kuala Lumpur : United Selangor Press, pp.48-48, 1986

Sieverking,G. de G. Excavation At Gua Cha,Kelantan. 1954,Part 1. **Kelantan In**

Archaeology Perspective. Kuala Lumpur : United Selangor Press, pp.86-

179,1986

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงหลักฐานประเภทต่างๆของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
12	-ตุ้มหูแบบลิงลิงโอ	-โคกพลับ ราชบุรี -เขาสามแก้ว ชุมพร -อ.อุททอง สุพรรณบุรี		-ถ้ำ Tabon ฟิลิปปินส์ -ถ้ำ Rio Fabian เกาะปาลาวัน ฟิลิปปินส์ ถ้ำ Uyaw เกาะปาลาวัน ฟิลิปปินส์	-ถ้ำฮวนส์ เวียดนาม ใต้ -ราชวงศ์โจว ตะวัน ออกของจีน

อ้างอิง

ธราพงศ์ ศรีสุชาติ " ชุมชนโบราณเขาสามแก้ว" สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 .

กรุงเทพฯ สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา , อมรินทร์, 2529
 สด แดงเอียด. "โคกพลับ : แหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์" เมืองโบราณ 4 (4)

(กรกฎาคม - กันยายน 2521) , 2521

Chik Sharifah Zuriah Aljjeffri(ed) **Cultural Heritage of ASEAN : Selected Treasures from ASEAN Museums.** Malaysia : The ASEAN Committee on Culture and Information (COCI),1995

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงหลักฐานประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มข้อมูลที่ 1 ที่สัมพันธ์กับเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต

ลำดับ	กลุ่มข้อมูลที่ 1 ประเภทของหลักฐาน	เขตพื้นที่			
		1	2	3	4
13	- ใ้ห้อยรูปสัตว์สองหัว (two headed animal pendants)	- ตู้ทอง สุวรรณบุรี - บ้านคอนตา เพชร กาญจนบุรี	- Xuan An ตอนใต้ ของลุ่มแม่น้ำแดง	- ถ้ำ Duyong เกาะปาลาวัน ฟิลิปปินส์	- แหล่งต่างๆใน วัฒนธรรมสำทูนส์ ในเวียดนามใต้ : Dai Lanh ใกล้เมืองตานัง : Phu Hoa เวียดนาม นาม : Hang Gon ริม ฝั่งแม่น้ำ Suoi Gio Lau เวียดนาม - หุบเขา Tubon ตานัง เวียดนามใต้ - Glong Ca Vo และ Glong Phet ใกล้ โฮจิมินห์ เวียดนามใต้

อ้างอิง

- Glover, Ian. & Henderson, Julian. Early Glass in South and Southeast Asia and China. **South East Asia and China : Art, Interaction & Commerce**. London : Percival David Foundation of Chinese Art, Colloquies on Art And Archaeology in Asia No. 17. pp. 141-170, 1995
- Ha Van Tan. Nouvelles Recherches Prehistoriques et Protohistoriques au Vietnam, **Bulletin de l'ecole Francaise d'Extreme Orient**, No.68, pp. 113-154, 1980
- Higham, Charles. **The Bronze Age of Southeast Asia**. Cambridge: Cambridge University Press 1996
- Kano, T. Kotosho Yami no Yagi no sushai nitsuite (About Goat Worship of the Yami of Botel Tobago) in **Japanese Jinruigakuzashi**, No.45, pp.41-45, 1930